

De EU-nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van deze nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (info@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

In deze EU-nieuwsbrief:

BENOEMING TOPPOSITIES BINNEN DE EU..... 3

In 2014 komen verschillende belangrijke posities binnen de EU vrij. Het zijn de volgende: voorzitter van het Europees Parlement, voorzitter van de Europese Commissie, voorzitter van de Europese Raad en de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid. Kortom, de politieke machtsverhoudingen in de EU zullen dit jaar flink verschuiven

KANDIDATENLIJSTEN EUROPESE PARLEMENTSVERKIEZINGEN 2014 4

Tussen 22 en 25 mei 2014 vinden de verkiezingen voor het Europees Parlement plaats. In Nederland worden de verkiezingen op 22 mei gehouden. Voor Nederland zijn er 26 zetels te verdelen voor de komende termijn, waarvoor de Nederlandse politieke partijen hun kandidatenlijsten momenteel vaststellen.

PRIORITEITEN GRIEKS VOORZITTERSCHAP RAAD VAN DE EUROPESE UNIE..... 6

Griekenland heeft per 1 januari 2014 het stokje overgenomen van Litouwen als voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Griekenland zal dit voorzitterschap gedurende de eerste helft van 2014 bekleden, totdat Italië het overneemt per 1 juli 2014. Het is de vijfde keer dat Griekenland deze post op zich neemt sinds haar toetreding tot de Europese Gemeenschap in 1981.

VOORSTEL TOT HERZIENING VAN DE IORP-RICHTLIJN 6

In mei 2013 heeft Michel Barnier, de Europese Commissaris voor de Interne Markt en Diensten, aangekondigd met een voorstel tot herziening van de IORP- richtlijn te komen (IORP II). Dit voorstel is echter al verschillende keren uitgesteld, en wordt nu begin 2014 verwacht.

PORTABILITY-RICHTLIJN 7

27 november 2013 hebben de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie overeenstemming bereikt over de zogenoemde Portability-richtlijn. Deze richtlijn heeft als doel om de mobiliteit van EU-burgers binnen de EU te vergroten door het eenvoudiger te maken voor werknemers om pensioen op te bouwen en te behouden wanneer zij in een andere lidstaat gaan werken en wonen.

RICHTLIJN BEROEPSKWALIFICATIES 7

9 oktober 2013 heeft het Europees Parlement het akkoord over een herziening van de

richtlijn beroepskwalificaties, dat eerder in triloog was bereikt met de Raad, in haar plenaire vergadering goedgekeurd.

RAADPLEGING GROENBOEK LANGE-TERMIJNFINANCIERING 8

Tussen 25 maart 2013 en 25 juni 2013 heeft een consultatieronde plaatsgevonden waarbij belanghebbenden en geïnteresseerde partijen konden reageren op het Groenboek lange-termijnfinanciering van de Europese Commissie.

HERZIENING ESFS 8

Hoewel de Europese Commissie begin 2014 een rapport had moeten voorleggen aan de Raad en het Europees Parlement over een mogelijke herziening van het Europees systeem voor financieel toezicht (ESFS) en zijn organieke verordeningen over EBA, ESMA, EIOPA en het ESRB, is dit niet gebeurd. Intussen is de publieke raadpleging ter voorbereiding van het voorstel afgerond.

INSURANCE MEDIATION DIRECTIVE II..... 9

De parlementaire ECON-commissie heeft op 22 januari 2014 over het rapport van de Duitse EVP-er Werner Langen gestemd, met 37 stemmen voor, 4 stemmen tegen en twee onthoudingen.

OMNIBUS II EN SOLVENCY II 10

Op 13 november 2013 rond middernacht werd er eindelijk, na een lange vergadering, een akkoord in de triloog bereikt over de OII-richtlijn, 20 maanden na de stemming in ECON over het Balz-rapport.

GROENBOEK CATASTROFE VERZEKERINGEN 12

16 april 2013 heeft de Europese Commissie een Groenboek gepubliceerd over natuurrampenverzekeringen en verzekeringen van door de mens veroorzaakte rampen. 73 partijen hebben op het Groenboek gereageerd, waaronder Nederland.

HERSTEL- EN AFWIKKELINGSRAAMWERK VOOR NIET-BANKEN... 13

Nadat de Europese Commissie in 2012 een openbare raadpleging uitschreef met betrekking tot een herstel- en afwikkelingskader van niet-banken, en de samenvatting hiervan in maart 2013 publiceerde, bleef het stil aan de zijde van de Europese Commissie.

DE EUROPESE BANKENUNIE: SSM EN SRM 13

Op 10 oktober 2013 heeft de Raad van Ministers twee voorstellen goedgekeurd die samen zullen leiden tot de oprichting van een Single Supervisory Mechanism (SSM) of gemeenschappelijk toezichtmechanisme voor de Europese Bankenunie.

EU-TOP, 19-20 DECEMBER 2013 14

EUROPESE AGENDA..... 15

AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN 16

BENOEMING TOPPOSITIES BINNEN DE EU

In 2014 komen verschillende belangrijke posities binnen de EU vrij. Het zijn de volgende: voorzitter van het Europees Parlement, voorzitter van de Europese Commissie, voorzitter van de Europese Raad en de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid. Kortom, de politieke machtsverhoudingen in de EU zullen dit jaar flink verschuiven.

De verkiezingen voor het Europees Parlement vinden plaats tussen 22 en 25 mei 2014. Het Verdrag van Lissabon verplicht de Europese regeringsleiders de uitslag van deze verkiezingen in acht te nemen bij de voordracht van een kandidaat voor het Commissievoorzitterschap. Elke politieke partij schuift daarom, voor het eerst in de geschiedenis, tijdens de verkiezingscampagnes een kandidaat-voorzitter naar voren. Naar verwachting zullen de regeringsleiders vervolgens de kandidaat van de grootste politieke partij voordragen. Het nieuw verkozen Europees Parlement moet deze kandidaat vervolgens goedkeuren. De nieuwe Commissievoorzitter zal samen met de Raad van Ministers een nieuwe Europese Commissie samenstellen die als geheel goedgekeurd moet worden door het Europees Parlement. Wie Neelie Kroes gaat opvolgen is nog niet bekend. Aangezien de Nederlandse Eurocommissaris tijdens de laatste drie termijnen van VVD-huize kwam, is het waarschijnlijk dat de komende termijn iemand van een andere politieke signatuur deze positie gaat invullen.

Een aantal Europese politieke partijen hebben al bepaald wie zij naar voren zullen schuiven. Bij de [Alliantie van Democraten en Liberalen voor Europa](#) (ALDE), waar VVD en D66 deel van uitmaken, is dit Guy Verhofstadt, na het afhaken van Olli Rehn. Bij de [Socialisten & Democraten](#) (S&D), waar de PvdA deel van uitmaakt, is dit Martin Schulz, de huidige voorzitter van het Europees Parlement. Bij de [Europees Unitair Links/Noords Groen Links](#) (EUL/NGL), waar de SP deel van uitmaakt, is Alexis Tsipras naar voren geschoven. De [Europese Groene Partij/Europese Vrije Alliantie](#), waar onder andere GroenLinks deel van uit maakt, hebben na een online-verkiezing Ska Keller en José Bové als kandidaten aangewezen.

[De Europese Volkspartij](#) (EVP), waar CDA onderdeel van is, heeft nog niet besloten wie zij gaat voordragen. Vanaf 13 februari kunnen personen die hiervoor in aanmerking willen komen zich aanmelden. Naar verwachting zal op het partijcongres van 8 en 9 maart bepaald worden wie de EVP gaat voordragen. Namen die in dit verband worden genoemd zijn onder andere Jean Claude Juncker (voormalig premier van Luxemburg en voormalig voorzitter van de Eurogroep), Michel Barnier (de Eurocommissaris voor de interne markt) en Viviane Reding (de Eurocommissaris voor justitie, fundamentele rechten en burgerschap).

Na de EP-verkiezingen zal tevens door het net gekozen Europees Parlement een nieuwe voorzitter worden benoemd voor een termijn van tweeënhalf jaar. Tijdens het mandaat van vijf jaar van het nieuwe Parlement zullen er dus twee verschillende voorzitters zijn. Normaliter worden deze termijnen verdeeld onder de twee grootste partijen binnen het Europees Parlement, de EVP en de S&D.

Daarnaast wordt in 2014 de nieuwe voorzitter van de Europese Raad benoemd. De tweede termijn van de Belg Herman van Rompuy loopt namelijk op 30 november 2014 af. De Europese Raad zal tegen die tijd met een gekwalificeerde meerderheid een opvolger benoemen. Namen die in dit verband worden genoemd zijn: Anders Fogh

Rasmussen (Secretaris-Generaal van de NAVO), Jean Claude Juncker, Fredrik Reinfeldt (de huidige Zweedse premier), Mario Monti (voormalig premier van Italië) en Dalia Grybauskaitė (de huidige president van Litouwen).

Verder zal de Europese Raad met een gekwalificeerde meerderheid een nieuwe Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid benoemen. Echter, aangezien hij of zij als vicevoorzitter ook onderdeel zal uitmaken van de Commissie, zal de kandidaat ook goedgekeurd moeten worden door het Parlement. Namen die als mogelijke opvolger van Catherine Ashton worden genoemd zijn: Alexander Stubb (de Finse Minister van Europese Zaken en Buitenlandse Handel), Radek Sikorski (de Poolse Minister van Buitenlandse Zaken), Kristalina Georgieva (de huidige Eurocommissaris voor Humanitaire Zaken), Frank-Walter Steinmeier (de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken), en Frans Timmermans (Minister van Buitenlandse Zaken van Nederland).

Als het proces vergelijkbaar verloopt als in 2009, zal de positie van Hoge Vertegenwoordiger, samen met het voorzitterschap van de Europese Commissie, de Europese Raad en het Europees Parlement, onderdeel zijn van een package deal. Zo zullen de voorzitters van deze instellingen niet allemaal dezelfde politieke kleur hebben en niet uit hetzelfde land komen.

KANDIDATENLIJSTEN EUROPESE PARLEMENTSVERKIEZINGEN 2014

Tussen 22 en 25 mei 2014 vinden de verkiezingen voor het Europees Parlement plaats. In Nederland worden de verkiezingen op 22 mei gehouden. Voor Nederland zijn er 26 zetels te verdelen voor de komende termijn, waarvoor de Nederlandse politieke partijen hun kandidatenlijsten momenteel vaststellen.

De meeste partijen hebben deze reeds opgesteld, de rest stelt de komende maand haar kandidatenlijst vast. Nederlandse burgers moeten op kandidaten van één van de partijen stemmen en kunnen niet stemmen op kandidaten uit een ander land.

Voor de VVD wordt Hans van Baalen lijsttrekker bij de komende verkiezingen en voor 50PLUS is dit Toine Manders, die nu nog voor de VVD in het Europees Parlement zit. Bas Eickhout wordt de lijsttrekker voor GroenLinks, bij D66 is Sophie in 't Veld opnieuw tot lijsttrekker verkozen en de leden van het CDA kozen voor Esther de Lange. Voor de PvdA is Paul Tang door de leden verkozen tot nieuwe lijsttrekker.

Daarnaast heeft de SP Dennis de Jong als lijsttrekker voorgedragen en voor de ChristenUnie en de SGP, die een lijstverbinding aangaan, is Peter van Dalen de beoogde lijsttrekker. Dit moet nog formeel worden goedgekeurd door hun achterban.

CDA (8 februari congres)

1. Esther de Lange
2. Jeroen Lenaers
3. Wim van de Camp
4. Chantal van den Berg
5. Dirk Gotink

D66 (7 & 8 februari congres)

1. Sophie in 't Veld (reeds gekozen als lijsttrekker)
2. Gerben Jan Gerbrandy
3. Marietje Schaake
4. Matthijs van Miltenburg
5. Raoul Boucke

GroenLinks

1. Bas Eickhout
2. Judith Sargentini
3. Mattias Gijsbertsen
4. Isabelle Diks
5. Lara de Brito

PvdA (Congres 15 en 16 februari)

1. Paul Tang (reeds gekozen als lijsttrekker)
2. Agnes Jongerius
3. Kati Piri
4. Michiel Emmelkamp
5. Paul Sneijder

Partij voor de Dieren

Nog niets bekend. Wordt vastgesteld op 30 maart 2014.

PVV

Onbekend, geen stemming, aangewezen door partijtop.

SP

Dennis de Jong is voorgedragen als lijsttrekker voor de SP. De rest van de lijst wordt bekend gemaakt in februari 2014.

VVD

1. Hans van Baalen
2. Cora van Nieuwenhuizen
3. Maarten Smit
4. Mark Dijk
5. Caroline van Doorn

50PLUS

Toine Manders is gekozen als lijsttrekker voor 50Plus. Publicatie kandidatenlijst vindt plaats op 22 februari 2014.

PRIORITEITEN GRIEKSE VOORZITTERSCHAP RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

Griekenland heeft per 1 januari 2014 het stokje overgenomen van Litouwen als [voorzitter van de Raad van de Europese Unie](#). Griekenland zal dit voorzitterschap gedurende de eerste helft van 2014 bekleden, totdat Italië het overneemt per 1 juli 2014. Het is de vijfde keer dat Griekenland deze post op zich neemt sinds haar toetreding tot de Europese Gemeenschap in 1981.

Volgens Griekenland gaat de EU door een cruciale overgangsfase door de financiële crisis en de hoge werkloosheidsniveaus. De grootste uitdaging voor de EU is daarom om economische groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen te creëren.

De concrete prioriteiten voor het Griekse presidentschap zijn als volgt:

- Economische groei, werkgelegenheid en cohesie:
 - implementatie van het Compact for Growth and Jobs
 - verbeterde toegang van het midden- en kleinbedrijf tot financiering in samenwerking met de Europese Investeringsbank. Griekenland wil zich vooral richten op innovatie, dienstverlening aan bedrijven, transport, scheepvaart en toerisme
 - interim evaluatie van Europa 2020 in de lente van 2014.
- Verdere integratie van de Eurozone in de Economische en Monetaire Unie (inclusief Bankenunie):
 - promotie van de Bankenunie: creatie van het Europees reddingsfonds
 - focus op de sociale dimensie van de EMU.
- Migratie en mobiliteit:
 - focus op illegale migratie en de opvang van migranten aan de externe grens van de Europese Unie
- Maritiem beleid:
 - aannemen tekst over maritiem beleid tijdens top Europese Raad in juni 2014 gericht op veiligheid, werkgelegenheid en energie in maritiem beleid
 - promotie van initiatieven in het kader van maritiem beleid, zoals kustregiomanagement, transportbeleid en toerisme.

VOORSTEL TOT HERZIENING VAN DE IORP-RICHTLIJN

In mei 2013 heeft Michel Barnier, de Europese Commissaris voor de Interne Markt en Diensten, aangekondigd met een voorstel tot herziening van de IORP- richtlijn te komen (IORP II). Dit voorstel is echter al verschillende keren uitgesteld, en wordt nu begin 2014 verwacht.

Good governance, rapportering en transparantie in de pensioensector zullen de hoofdonderwerpen zijn van dit verwachte voorstel tot herziening. Eerder is al duidelijk geworden dat nieuwe solvabiliteiteisen voor de pensioensector geen deel zullen uitmaken van het voorstel.

Aan de hand van de consultatie van het Groenboek lange termijnfinanciering van de Europese Unie valt op te maken dat betrokkenen een onthouding van market-to-market waarderingen wensen, naast het verstrekken van voldoende herstelperiodes, en het

opzetten van een industriewijd pensioenfonds. De deelnemers aan de consultatie willen dat in dit fonds een minimum niveau van uitkering aan haar leden wordt vastgelegd en dat het op zijn beurt onderdeel wordt van het reguleringssysteem. Het is op dit moment onduidelijk wanneer de Commissie precies het uitgestelde voorstel zal presenteren.

PORTABILITY-RICHTLIJN

27 november 2013 hebben de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie overeenstemming bereikt over de zogenoemde Portability-richtlijn. Deze richtlijn heeft als doel om de mobiliteit van EU-burgers binnen de EU te vergroten door het eenvoudiger te maken voor werknemers om pensioen op te bouwen en te behouden wanneer zij in een andere lidstaat gaan werken en wonen.

Het betreft een voortijdig informeel compromis tussen de drie EU-instellingen in het kader van de triloog-onderhandelingen. Het compromis is op 4 december 2013 goedgekeurd door COREPER I van de Raad van Ministers. De Parlementaire Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken heeft het compromis op 9 december goedgekeurd. Ria Oomen-Ruijten, Europees Parlementslid namens het CDA, heeft als Rapporteur de leiding over dit dossier. Het Europees Parlement zal in de tweede lezing, voorzien in april 2014, stemmen over het compromis. Als het voorstel wordt goedgekeurd, krijgen de lidstaten nog vier jaar de tijd om de hun nationale wetgeving aan te passen aan de nieuwe richtlijn.

Het voorstel voor de Portability-richtlijn is al in 2005 door de Commissie ingediend, maar heeft voor een lange periode bij de Raad op de plank gelegen omdat de lidstaten hierover onderling geen overeenstemming konden bereiken. Voor Nederland zal de Portability-richtlijn geen grote gevolgen hebben aangezien de bepalingen in de Nederlandse Pensioenwet verder gaan dan de minimale bepalingen uit de Portability-richtlijn.

RICHTLIJN BEROEPSKWALIFICATIES

9 oktober 2013 heeft het Europees Parlement het akkoord over een herziening van de richtlijn beroepskwalificaties, dat eerder in triloog was bereikt met de Raad, in haar plenaire vergadering goedgekeurd. Vervolgens heeft de Raad haar formele goedkeuring gegeven op 15 november 2013 en is daarmee is de herziening van de richtlijn beroepskwalificaties compleet.

Volgens artikel 59 van deze richtlijn zijn lidstaten nu verplicht om een overzicht te geven van de beroepen die zij op nationaal niveau reguleren en om te beargumenteren waarom deze regulering noodzakelijk is. Bovendien zal er een wederzijdse evaluatie plaatsvinden onder de lidstaten met als doel om 'best practices' te identificeren met betrekking tot nationale wetgeving voor het reguleren van beroepen. Op 2 oktober 2013 bracht de Europese Commissie een communicatie uit met een werkplan voor de uitvoering van deze wederzijdse evaluatie. Volgens dit werkplan zijn lidstaten op dit moment alle nationaal gereguleerde beroepen in kaart aan het brengen in de 'Regulated Professions Database'. Tevens zijn de lidstaten tot mei bezig met een gedetailleerde screening van beroepen in het eerste cluster. Het eerste cluster bestaat uit beroepen in de volgende sectoren: zakelijke dienstverlening, bouw, productie, vastgoed, transport, groothandel en kleinhandel. Vanaf juni zal het wederzijdse evaluatieproces van dit cluster aanvangen en zullen lidstaten ook beginnen met een gedetailleerde screening van het tweede cluster van beroepen, bestaande uit beroepen in de volgende sectoren: onderwijs, entertainment, gezondheidszorg en sociale diensten, overige netwerkdiensten, de

publieke sector, toerisme, en andere diensten/activiteiten.

RAADPLEGING GROENBOEK LANGE-TERMIJNFINANCIERING

Tussen 25 maart 2013 en 25 juni 2013 heeft een consultatieronde plaatsgevonden waarbij belanghebbenden en geïnteresseerde partijen konden reageren op het Groenboek langetermijnfinanciering van de Europese Commissie.

Door middel van deze consultatieronde probeert de Commissie de belangrijkste factoren te identificeren die een obstakel vormen voor lange-termijnfinanciering in de Europese economie. Op basis hiervan zal zij haar volgende acties bepalen. Op sommige gebieden zal de Commissie tot regelgeving overgaan. Op andere gebieden zal de EU een betere coördinatie aanmoedigen tussen lidstaten om de verspreiding van 'best practices' te bevorderen. In totaal zijn er 292 reacties op deze consultatie ontvangen, waaronder ook een van de Groupe Consultatif Actuariel Européen (GCAE) die sinds 1 januari 2014 is omgedoopt in de Actuarial Association of Europe (AAE). In haar reactie geeft zij aan dat zij van mening is dat regelgeving niet moet interwenen met de marktmechanismen voor de allocatie van financiële middelen. In plaats daarvan moet er regelgeving komen die ervoor zorgt dat verzekeringsnemers voldoende bescherming genieten en transparante informatie krijgen over hoe zij beschermd zijn. Hierdoor zouden verzekeraars de mogelijkheid krijgen om meer lange-termijn investeringen te doen wanneer deze investeringen meer rendement genereren dan korte-termijn investeringen.

HERZIENING ESFS

Hoewel de Europese Commissie begin 2014 een rapport had moeten voorleggen aan de Raad en het Europees Parlement over een mogelijke herziening van het Europees systeem voor financieel toezicht (ESFS) en zijn organieke verordeningen over EBA, ESMA, EIOPA en het ESRB, is dit niet gebeurd. Intussen is de publieke raadpleging ter voorbereiding van het voorstel afgerond.

Er zijn 94 antwoorden ingediend op de raadpleging, waaronder door de Nederlandse Pensioenfederatie en het Ministerie van Financiën. De Europese Commissie is nog volop bezig met de verwerking van deze antwoorden; een communicatie of rapport over deze herziening is volgens het werkprogramma gepland voor het eerste kwartaal van 2014.

Het Europees Parlement heeft in oktober 2013 twee rapporten gepubliceerd over de herziening van het nieuwe Europees Financieel Toezichtstelsel: deel I ging over de werking van de drie ESA's: EBA, EIOPA en ESMA (geschreven door Mazars), en deel II over de werking van de ESRB (geschreven door Oxford Analytica). Beide rapporten bevatten in de bijlagen de resultaten van de publieke raadpleging. De nogal lange lijst aanbevelingen van de rapporten zijn begin november aan het publiek voorgesteld.

In ECON zijn de debatten ter voorbereiding van een eigen initiatief rapport rond de herziening nu afgerond. Sinds 15 januari 2014 liggen er 334 amendementen op tafel, waaronder één van Corien Wortmann-Kool (EVP). Wortmann-Kool wil dat bevoegdheden van de ESA's worden uitgebreid. Zo wil zij dat deze de mogelijkheid krijgen om rechtstreeks data en informatie op te vragen van de nationale toezichthouders en de financiële instellingen die nodig zijn voor het toezicht. Uiteraard wil zij niet dat dit tot dubbele rapportering leidt. Sommige amendementen pleiten voor een Verzekeringunie, naar het voorbeeld van de Bankunie, terwijl anderen aandacht vragen voor de rol van de verzekeringstoezichthouder in het kader van het toezicht op financiële conglomeraten wegens de huidige dominante rol van de ECB.

Het verslag van de Duitse rapporteur Sven Giegold (Greens/EFA) van 11 oktober 2013 lag klaar ter stemming in ECON voor 27 januari 2014, maar deze stemming is geschrapt. De plenaire stemming is gepland voor februari 2014 maar deze zal waarschijnlijk uitgesteld worden. De Europarlementariërs vragen om een voorstel van de Commissie voor de herziening van de verordeningen voor 1 juli 2014.

INSURANCE MEDIATION DIRECTIVE II

De parlementaire ECON-commissie heeft op 22 januari 2014 over het rapport van de Duitse EVP-er Werner Langen gestemd, met 37 stemmen voor, 4 stemmen tegen en twee onthoudingen.

De plenaire stemming is voorzien op 25 februari, maar deze datum is nogal onrealistisch wegens het ontbreken van enige visie van de Raad. Noch onder het Iers, noch onder het Litouws voorzitterschap was er enige ruimte om over IMD II te debatteren. Ook het Griekse voorzitterschap heeft nog geen vergadering ingepland.

De reacties op het ECON-rapport zijn gemengd: Insurance Europe vindt het positief dat in de IMD II-amendementen dezelfde voorstellen overgenomen zijn die in de MIFID II-triloog zijn geaccordeerd. In die triloog kwamen Commissie, Raad en Parlement overeen om ook IMD I te wijzigen met betrekking tot het al dan niet verbieden of beperken van het aanbieden van vergoedingen, provisies of andere niet-geldelijke voordelen bij de verkoop van verzekeringsbeleggingsproducten. Op die manier bevestigt dit akkoord dat er geen optimaal beloningssysteem bestaat en wordt de diversiteit van de verschillende systemen behouden in Europa. De wijziging van IMD I is een tussenoplossing omdat het MIFID II wetgevingsproces zo goed als afgerond is door dit triloogakkoord, terwijl er voor IMD II van een triloog nog geen sprake is. Positief is ook dat pensioenproducten zijn uitgesloten.

Iets bezorgder is de reactie van Insurance Europe over het feit dat het personeel van de verzekeraars nu ook onderworpen wordt aan de transparantievereiste van de variabele beloning en gelijkwaardige kwantitatieve elementen. Hoewel deze vereiste begrijpelijk is, zal er een administratieve last zijn voor de verzekeraars en bestaat er een risico dat klanten zich zullen blindstaren op de beloning, in plaats van te kijken naar de dekking of de uitzonderingen van de polis.

Het regime in verband met koppelverkoop baart het meeste zorgen: als het ECON-rapport wordt overgenomen door de andere medewetgevers (in het bijzonder de Raad), dan zou hiermee een verbod op koppelverkoop worden ingevoerd, aangezien in het Langen voorstel elk deel van een pakket ook apart aangeboden moet kunnen worden. Dit verbod zou ook gelden voor verzekeringsbeleggingsproducten en daar zit het probleem: in MIFID II is een zodanig verbod niet voor de andere investeringsproducten opgenomen. Voor de niet-verzekeringgerelateerde beleggingsproducten moet de consument enkel geïnformeerd worden of hij al dan niet elk product van het pakket afzonderlijk kan kopen.

Addertje onder het gras: de definitie van verzekeringsbeleggingsproducten. Deze zou het beste in de Packaged Retail Investment Products (PRIPs) verordening moeten worden vastgesteld. Insurance Europe heeft daarom ernstige zorgen over het opnemen van een definitie in de tekst.

OMNIBUS II EN SOLVENCY II

Op 13 november 2013 rond middernacht werd er eindelijk, na een lange vergadering, een akkoord in de triloog bereikt over de OII-richtlijn, 20 maanden na de stemming in ECON over het Balz-rapport.

Volgens ingewijden werden de teksten ter plekke verbeterd en aangepast om zeker te zijn van de overeengekomen resultaten. Het akkoord in triloog werd ondertussen bevestigd door ECON en de Raad. De ontwerp-richtlijn ligt nu ter vertaling en juridische controle bij de juristen-linguïsten van het Europees Parlement. Wegens de complexiteit van de tekst zal de plenaire stemming plaatsvinden op 11 maart, niet in februari zoals eerst gepland, en wordt de formele goedkeuring in de Raad kort daarna verwacht. Redelijkerwijs kan OII in april 2014 in het publicatieblad verschijnen. Met het akkoord over de OII-richtlijn liggen nu eindelijk de grote lijnen van het SII-kader vast. Ter herinnering: OII werd voorgesteld in januari 2011 om de SII-richtlijn aan te passen aan het Lissabon verdrag en de ESA-verordeningen, maar de financiële crisis gooide roet in het eten – temeer omdat een aantal gevolgen daarvan niet voor alle partijen duidelijk waren.

Het triloogakkoord draaide rond drie grote pijnpunten: het kapitaalsregime voor verzekeringen met lange termijn garanties (long term guarantees), de behandeling van filialen in niet-Europese landen (equivalence), en een inter-institutioneel akkoord over het zichtbaar maken door lidstaten waar zij hun wetgeving hebben aangepast aan de Europese regels (vroeger coördinatietabellen genoemd). Met betrekking tot de lange termijn garanties werd onder andere overeengekomen dat de rekenrente een matching adjustment (floor on fundamental spread 35% for corporates and 30% for sovereigns), en ook een volatility adjustment (met een 65% weging) mag bevatten (als de lidstaten en de toezichthouder het toelaten), extrapolatie (LLP, UFR en convergentiesnelheid), twee specifieke overgangsmaatregelen (telkens 16 jaar), en een verlenging van de herstelperiode. Dit pakket van maatregelen is gebaseerd, met enkele wijzigingen, op de voorstellen die EIOPA maakte naar aanleiding van de LTGA in juni 2013. Klaus Wiedner, hoofd van de verzekeringen- en pensioeneneenheid van de Europese Commissie, zei dat de deal niet perfect was, maar dat de uitkomst het juiste evenwicht had.

De 'Quick Fix II'-richtlijn die de SII toepassingsdatum van 1 januari 2014 naar 1 januari 2016 heeft verplaatst, en de omzettingsdatum van 30 juni 2013 naar 31 maart 2015, werd ondertussen goedgekeurd en gepubliceerd op 18 december 2013, op tijd om een juridisch vacuüm te vermijden.

De aandacht heeft zich nu verplaatst naar de lagere regelgeving, de uitvoeringsmaatregelen of de Level 2 gedelegeerde handelingen genoemd. De laatste onofficiële maar enige versie van de L2 teksten (400 pagina's) dateert van eind oktober 2011. Alle belanghebbenden kijken nu al meer dan twee jaar reikhalzend uit naar een nieuwe, aangepaste officiële versie. De Commissie heeft de laatste maanden herhaaldelijk aangekondigd dat de L2 teksten enkel zouden worden aangepast in functie van de wijzigingen ten gevolge van OII en eventueel van de resultaten van de EIOPA studie over de kalibratie van langetermijninvesteringen; elke andere vraag tot wijziging zal ze naast zich neerleggen.

Op 19 december publiceerde EIOPA haar technisch rapport over de Standaardformule en de kalibratie voor bepaalde langetermijninvesteringen (Technical Report on Standard Formula Design and Calibration for Certain Long-Term Investments). Dat verslag was opgesteld op verzoek van de Europese Commissie. 26 september 2012 had zij namelijk

aan EIOPA gevraagd om in het licht van de huidige economische situatie te onderzoeken of de kapitaalvereisten voor bepaalde investeringen op lange termijn onder SII zouden kunnen worden verminderd zonder het prudentiële karakter van het regime in gevaar te brengen. EIOPA concludeerde echter dat er onvoldoende uitgebreide, robuuste en publiekelijk beschikbare gegevens zijn om de reeds voorgestelde risicokosten te wijzigen voor een aantal investeringen, waaronder private equity, leningen aan kleine en middelgrote ondernemingen en maatschappelijk verantwoord beleggen. Voor effectisering stelt EIOPA wel een meer gedetailleerde behandeling voor.

De volgende stap is een spoedig geplande vergadering met de lidstaten, die de Commissie moet raadplegen via de Expert Group - Banking Payments and Insurance. Om deze vergadering voor te bereiden, werd een aangepaste versie van de L2 teksten gemaakt die nu ter advies bij de lidstaten ligt. De lidstaten mogen hun 'achterban' raadplegen, maar de Commissie is dat geenszins van plan. Er wordt verwacht dat er verschillende problematische punten zullen zijn, gerelateerd aan OII (interpretatie en/of omzettingssperikelen, of invulling van punten waarover OII gewild of ongewild vaag of incompleet is gebleven), aan coherentie tussen L1 en L2, of aan het EIOPA-rapport in verband met lange termijninvesteringen. Hoewel de richtlijn een herziening van de marktrisicowegingen voorstelt na 5 jaar, heeft de Duitse verzekeringsassociatie bijvoorbeeld al laten weten geen genoeg te nemen met de huidige hoge kapitaalvereisten voor investeringen in hernieuwbare energie en infrastructuur. De Commissie hoopt echter deze L2-maatregelen tegen deze zomer af te ronden en ze begin 2015 definitief uit te vaardigen.

EIOPA technical standards*

	Article Solvency II	Subject	EIOPA deadline
1	31(4)	Transparency and accountability	x (30.9.2015)
2	35(10)	Supervisory reporting	x (30.6.2015)
3	37(6b)	Capital add-on	x (30.9.2015)
4	44(4a)	Risk management - external credit assessments	x (30.6.2015)
5	56	Public disclosure	x (30.6.2015)
6	86(3)	matching adjustment approval process	x (31.10.2014)
7	92(2a)	Determination of OF - AOF approval procedure	x (31.10.2014)
8	109a(1)	Rating allocation to credit quality steps	x (30.6.2015)
9	109a(2)(a)	List of regional governments and local authorities	x (30.6.2015)
10	109a(2)(c)	Equity index	x (30.6.2015)
11	109a(2)(d)	Adjustments for pegged currencies	x (30.6.2015)
12	109a(4)	HRES standard deviations	x (30.6.2015)
13	111(1a)	U SPs - approval process	x (31.10.2014)
14	114(2a)	IMs - approval process	x (31.10.2014)
15	114(2b)	IMs - change policy	x (31.10.2014)
16	143(1a)	Extension of the recovery period - procedures	x (30.9.2015)
17	211(2a)	Special purpose vehicles - approval process	x (31.10.2014)
18	244(4b)	Risk concentration - templates	x (30.9.2015)
19	249(4)	Colleges - exchange of info (templates)	x (30.9.2015)
20	256(5)	group SFCR - templates, means for disclosure	x (30.6.2015)
21	308b(-9a)	Equity charge transitional - procedures	x (30.6.2015)

European Commission
Internal Market & Services DG

* Only obligatory ("shall") ITS included here

Het tweede luik van L2 betreft technische uitvoeringsnormen (implementing technical measures of ITS), door EIOPA voor te stellen en door de Commissie uit te vaardigen als gedelegeerde handelingen. EIOPA moet deze ITS-voorstellen in drie delen doen: een eerste deel tegen 30 oktober 2014, een tweede deel tegen 30 juni 2015 en een derde deel tegen 30 september 2015. In totaal moeten 21 ITS worden voorbereid.

Tegelijkertijd heeft EIOPA via richtsnoeren, ter voorbereiding van de invoering van SII, al zoveel mogelijk SII ingevoerd binnen het wettelijk kader van Solvency I (als er geen OII akkoord zou zijn gekomen, dan had deze strategie ook als plan B kunnen dienen). Van de Europese toezichthouders werd verwacht dat ze vanaf 1 januari 2014 zoveel mogelijk interim solvabiliteitsmaatregelen (betreffende de onderdelen System of Governance, Forward looking assessment of the undertaking's own risks (ORSA), Pre-application for Internal Models en Reporting) in zouden voeren volgens het "comply or explain"-principe. De DNB antwoordde op 30 december aan EIOPA dat het alle richtsnoeren van de drie onderdelen zal volgen, en dat bijvoorbeeld de richtsnoeren voor het governancestelsel toegepast zullen worden onder artikel 4.1 van de Beleidsregel toepassing richtsnoeren ESA's Wft, gewijzigd door Wijziging 2014-I van de Beleidsregel toepassing richtsnoeren ESA's Wft van 24 december 2013; die van ORSA via artikel 4.2, en dat publicatie daarvan begin januari 2014 zal gebeuren met terugwerkende kracht tot 1 januari 2014. Voor het onderdeel 'reporting' is een wetswijziging nodig, DNB is daarover in gesprek met het Ministerie van Financiën, aldus DNB.

GROENBOEK CATASTROFE VERZEKERINGEN

16 april 2013 heeft de Europese Commissie een Groenboek gepubliceerd over natuurrampenverzekeringen en verzekeringen van door de mens veroorzaakte rampen. 73 partijen hebben op het Groenboek gereageerd, waaronder Nederland. Nederland concludeerde geen voorstander te zijn van (nieuwe) Europese regels om de beschikbaarheid en de dekking van verzekeringen tegen natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen uit te breiden.

ECON van het Europees Parlement heeft op 17 december jl. het eigen initiatiefverslag van de Fin Sampo Terho (EFD) aangenomen met 44 stemmen voor en 2 onthoudingen. ECON stelt in haar verslag dat er geen sprake is van marktverstoringen op dit gebied die een interventie van de EU zouden rechtvaardigen. Daarnaast denkt de Commissie dat een uniforme oplossing op dit vlak niet haalbaar zou zijn.

ECON is verder van mening dat een flexibele markt voor verzekeringen tegen natuurrampen verzekeringsmaatschappijen in staat stelt om producten aan te passen aan uiteenlopende omstandigheden, en gelooft dat een niet-verplicht kader de beste manier is om producten te ontwikkelen die aansluiten op de natuurlijke risico's in een bepaald geografisch gebied. De plenaire stemming in het Europees Parlement staat gepland op 5 februari.

De Europese Commissie heeft nog geen feedbackdocument gepubliceerd. Daarin staan gewoonlijk de volgende stappen in het beleidsproces vermeld.

HERSTEL- EN AFWIKKELINGSRAAMWERK VOOR NIET-BANKEN

Nadat de Europese Commissie in 2012 een openbare raadpleging uitschreef met betrekking tot een herstel- en afwikkelingskader van niet-banken, en de samenvatting hiervan in maart 2013 publiceerde, bleef het stil aan de zijde van de Europese Commissie.

Het eigen initiatiefverslag van de Britse Kay Swinburne (ECR) is intussen aangenomen: ECON stemde voor het verslag op 17 oktober 2013 en op 10 december 2013 heeft het Europees Parlement erover gestemd in de plenaire vergadering, een maand eerder dan gepland.

Het verslag kijkt naar vijf niet-bancaire sectoren: CTPs, CSDs, vermogensbeheer, betalingssystemen en verzekeringsondernemingen. Met betrekking tot verzekeringsondernemingen dringt het Europees Parlement er bij de Europese Commissie op aan nauwlettend rekening te houden met de werkzaamheden van het IAIS op het gebied van het herstel en de afwikkeling van verzekeraars, en deze te situeren in de context van 1) niveau twee van Solvency II, 2) de wetgeving inzake financiële conglomeraten en 3) de richtlijn verzekeringsbemiddeling. De Commissie, aldus het Parlement, zou "het beste met haar internationale partners kunnen samenwerken ter opvolging van het door de FSB vastgestelde tijdschema voor de implementatie van de beleidsaanbevelingen inzake herstel- en afwikkelingsplanning, alsmede voor de invoering van afwikkelbaarheidsbeoordelingen, de verscherping van het groepstoezicht en de toepassing van strengere verliesabsorptievoorschriften". Het Europees Parlement vindt dat de aandacht vooral moet uitgaan naar het herstelaspect.

Verder betreurt het Parlement dat het IAIS en de FSB de publicatie van regelgeving over de beoordeling van de systeemstatus van en de beleidsaanbevelingen voor herverzekeraars hebben uitgesteld tot juli 2014. Het Parlement verzoekt de Commissie zorgvuldig te kijken naar het systeemrisico dat herverzekeraars kunnen opleveren, vooral wat betreft hun centrale rol op het gebied van verzekeringsrisicobeheer en hun hoge onderlinge verwevenheid en geringe substitueerbaarheid.

Volgens het werkprogramma van de Commissie zal zij in het laatste kwartaal van 2014 een wetgevend voorstel publiceren voor een regelgevingskader voor crisismanagement en een resolutie voor niet-bancaire financiële instellingen.

DE EUROPESE BANKENUNIE: SSM EN SRM

Op 10 oktober 2013 heeft de Raad van Ministers twee voorstellen goedgekeurd die samen zullen leiden tot de oprichting van een Single Supervisory Mechanism (SSM) of gemeenschappelijk toezichtmechanisme voor de Europese Bankenunie.

Het Europees Parlement had al eerder op 12 september 2013 voor deze voorstellen gestemd. Hierbij gaat het om een voorstel voor een verordening die de ECB in staat stelt prudentieel toezicht te houden op de grote banken binnen de eurozone en een voorstel voor een verordening die de werking van de bestaande Europese Bankautoriteit (EBA) afstemt op de nieuw Europese structuur voor banktoezicht. De verordeningen zijn op 29 oktober gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Op 10 juli 2013 heeft de Commissie ook een voorstel ingediend voor een Single Resolution Mechanism (SRM) of gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme voor de Europese Bankenunie. Dit mechanisme is onlosmakelijk verbonden met het SSM en dient

ervoor te zorgen dat wanneer banken zich in ernstige problemen bevinden, er tijdig en consistent wordt ingegrepen en problemen op een effectieve manier worden behandeld. Dit voorstel van de Commissie leidt tot de oprichting van een Europese resolutieautoriteit die bestaat uit vertegenwoordigers van de ECB, de Europese Commissie en de betreffende nationale autoriteiten. Op eigen initiatief, of op basis van een aanbeveling van deze autoriteit, kan de Commissie het besluit nemen om een noodlijdende bank met behulp van het SRM te herstructureren of ordentelijk af te wikkelen. Nationale resolutieautoriteiten zullen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de resolutie onder het toezicht van de Europese resolutieautoriteit. Ook is er een Europees resolutiefonds. Dit fonds, dat gefinancierd wordt door de bankensector zelf, zorgt ervoor dat de resolutie van een bank niet ten koste gaat van geld dat bedoeld is voor publieke doeleinden.

De parlementaire Commissie Economische en Monetaire Zaken onder leiding van rapporteur Elisa Ferreira heeft een rapport aangenomen waarover het Europees Parlement in eerste lezing zal stemmen, naar verwacht op 6 februari 2014.

EU-TOP, 19-20 DECEMBER 2013

Op 19 en 20 december vond er weer een Europese top plaats in Brussel, waarin de regeringsleiders van de EU-lidstaten bijeenkwamen. Op de agenda van de top van de Europese Raad op 19 en 20 december 2013 stonden de volgende drie onderwerpen:

Het gemeenschappelijke veiligheids- en defensiebeleid

De Europese Raad heeft prioriteitspunten opgesteld voor sterkere samenwerking in het verband van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB). De prioriteiten zijn als volgt: de effectiviteit, zichtbaarheid en impact van GVDB verbeteren, het vergroten van de mogelijkheden en het versterken van de Europese defensie-industrie.

De Economische en Monetaire Unie en het economische en sociale beleid

De Europese Raad heeft de algemene aanpak verwelkomd van de Raad over het Single Resolution Mechanism (SRM) als onderdeel van de Bankenunie. Daarnaast hebben de regeringsleiders de kenmerken geïdentificeerd van de Partnerschappen voor economische groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen met het oog op discussies die volgend jaar oktober gevoerd zullen worden. Ook wil de Europese Raad dat de sociale dimensie van het Europees Semester benadrukt wordt.

Uitbreiding, migratie en energie

De Europese Raad heeft aangegeven in juni 2014 een langetermijnvisie te ontwikkelen op het gebied van asiel en migratie. Tevens verwelkomde de Raad de recente top van de Verenigde Naties over het conflict in Syrië.

De volgende bijeenkomst van de Europese Raad vindt plaats op 20 en 21 maart 2014. De agenda van deze top is momenteel nog niet bekend.

EUROPESE AGENDA 2014 en volgende

8-9 maart	Partijcongres EVP
20-21 maart	Europese top
april	Tweede lezing Europees Parlement Portability Richtlijn
22-25 mei	Verkiezingen Europees Parlement
juni	Langetermijnvisie asiel & migratie Europese Raad
juli	Publicatie door IAIS & FSB van regelgeving over beoordeling systeemstatus en beleidsaanbevelingen voor herverzekeraars
1 juli	Italië nieuwe voorzitter Raad van de Europese Unie
Herfst	Volledige bevoegdheid ECB in SSM (één jaar na inwerkingtreding SSM)
4 ^e kwartaal	Wetgevend voorstel regelgevingskader voor crisismangement en resolutie voor niet-bancaire financiële instellingen
30 oktober	Voorstel van EIOPA 1 ^e deel ITS
1 december	Begin termijn nieuwe voorzitter van de Europese Raad
31 januari 2015	Datum waarbij de lidstaten SII en OII in hun nationaal recht moeten hebben omgezet (na goedkeuring Quick Fix II)
30 juni 2015	Voorstel van EIOPA 2 ^e deel ITS
30 september 2015	Voorstel van EIOPA 3 ^e deel ITS

1 januari 2016

Toepassingsdatum SII en OII (na goedkeuring Quick fix II)

AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

AAE:	Actuarial Association of Europe
ALDE:	Alliance of Liberals and Democrats for Europe
COREPER I	Comité van Permanente Vertegenwoordigers
CSD:	Central Security Depository : centrale effectenbewaarinstelling
CTP:	Centrale Tegenpartij
DNB:	De Nederlandsche Bank
EBA:	European Banking Authority
ECB:	Europese Centrale Bank
ECR:	European Conservatives and Reformists Group
ECON:	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EFD:	Europe of Freedom and Democracy
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
EMU:	Europese Monetaire Unie
EPP:	European People Party (NL: EVP)
ESAs:	European Supervisory Authorities
ESFS:	European System of Financial Supervision
ESMA:	European Securities and Markets Authority
ESRB:	European Systemic Risk Board
EUL/NGL:	Europees Unitair Links/Noords Groen Links
FIMD:	Insurance Mediation Directive
FSB:	Financial Stability Board
GCAE:	Groupe Consultatif Actuariel Européen
GREENS/EFA:	The Greens/ European Free Alliance
GVDB:	Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid
IAIS:	International Association of Insurance Supervisors

IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provision
ITS:	Implementing Technical Measures
L2:	Level 2
LLP:	Last Liquid Point
LTGA:	Long-term Guarantee Assessment
MIFID:	Markets in Financial Instruments Directive
NAVO:	Noord -Atlantische Verdragsorganisatie
O II:	Omnibus II
ORSA:	Own Risk and Solvency Assessment
PRIPs	Packaged Retail Investment Products
S&D:	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats
SII:	Solvency II
SRM:	Single Resolution Mechanism
UFR:	Ultimate Forward Rate

Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan vijftien jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA European Affairs is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgerond 31 januari 2014